

*ECOM – Euraasia tervise, õiguse,
soolise ja seksuaalse
mitmekesisuse koalitsioon*

2020
25

A A S T A A R U A N N E

Kallid sõbrad ja sõbratarid!

Möödunud aasta on taas näidanud ECOMi jätkusuutlikku arengut organisatsioonina, kes on valmis kiiresti reageerima esilekerkivatele väljakutsetele ning kohandama oma tegevust vastavalt kogukondade vajadustele kiiresti muutuvates tingimustes.

ECOM on tugevdanud oma positsiooni EECA regioonis, laiendanud oma liikmete nimekirja ja saanud uusi liitlasi. Oleme aktiivselt tegelenud tervise ja inimõiguste küsimustega, suurendanud oma tähelepanu kogukonna juhitud monitooringule ja jätkanud partneritele tehnilise abi osutamist. Eelmisel aastal korraldas ECOM esimese (all)piirkondliku PrEP-i konsultatsiooni Kesk-Aasia MSM-i ja trans* inimeste seas – see oli esimene selleteemaline ulatuslik üritus, mis tõi kokku Kesk-Aasia peamised sidusrühmad: riikide LGBT-kogukondade esindajad, tervishoiuekspertid, rahvusvahelised organisatsioonid ja rahastajad.

LGBT-inimeste õiguste osas olukord piirkonnas aga halveneb ja muutub järjest pingelisemaks. Üha enamates piirkonna riikides suureneb surve meie kogukondadele. Venemaal ja Kõrgõzstanis on vastu võetud uued homofoobsed seadused, mis rikuvad LGBT inimeste põhilisi inimõigusi ning piiravad otseselt ja kaudselt LGBT inimestega töötavate kogukondlike organisatsioonide ja valitsusväliste organisatsioonide tegevust.

Just seetõttu peame kasutama kogu oma aastate jooksul omandatud kogemusi ja teadmisi ning mõtlema ümber lähenemisviisid ja strateegiad, et saaksime kõige tõhusamalt jätkata kogukondade tervise ja õiguste kaitsmist – sealhulgas riikides, kus diskrimineerimine on tõusuteel.

Usume, et jõude ühendades suudame üheskoos saavutada õiglasema ja võrdsema ühiskonna ning parandada LGBT inimeste elu.

Vitali Džuma
ECOMi tegevdirektor

JUHTIVA NÕUKOGU ESIMEHE SISSEJUHATUS

Täname teid, et liitusite meiega, et vaadata tagasi meie teekonnale möödunud aastal, mis oli täis väljakutseid ja raskusi, kuna tõestasime taas oma kogukondade tugevust ning oma kindlat püüdlust õigluse ja võrdsuse poole.

Moto «Juhtimine kogukondadele» muutub mitte ainult meie loosungiks, vaid ka meie reaalsuseks. Ühendame oma jõupingutused ja ideed, et võidelda koalitsiooni aluseks olevate väärtuste eest. Möödunud aasta on olnud väljakutsete ja saavutuste aasta, kuid meie edulugu ei piirdu ajaliste raamidega. See kasvab nagu jõgi, muutes pidevalt meie kogemusi.

Me liigume edasi vaatamata raskustele, sest usume koostöö ja austuse jõusse. Meie õiguskaitse- ja terviseprojektid on saanud eeskujuks teistele piirkondadele, inspireerides muutusi. Oleme näidanud, et sooline ja seksuaalne mitmekesisus pole mitte ainult osa meie identiteedist, vaid ka uskumatu jõuallikas, kust iga koalitsiooni liige võib leida tuge ja inspiratsiooni. Me toetame üksteist, kui ajad lähevad raskeks, ja tähistame iga võitu koos. Meie koalitsioon on näide sellest, kuidas mitmekesisus võib olla pigem tugevus kui nõrkus.

Tuleval aastal seisame endiselt silmitsi paljude väljakutsetega. Kuid olen kindel, et kui tegutseme koos, suudame ületada kõik takistused. Püüelgem jätkuvalt võrdsuse poole, arendagem oma kogukondi ja mõjutagem poliitikat. Me ei ole lihtsalt koalitsioon, me oleme liikumine, mis esindab muutusi paremuse poole.

Aitäh, kallid sõbrad, teie pingutuste, panuse ja muutuste poole püüdluse eest. Vaatame koos tulevikku optimisimi ja sihikindlusega. Oleme Euraasia koalitsioon tervise, õiguste, soo ja seksuaalsuse mitmekesisuse vallas ning loome ajalugu. Toogu see uus aasta meile veelgi rohkem saavutusi ja edu.

Aitäh teile. Koos oleme jõud!

Vitali Vinogradov
ECOMi juhtiva nõukogu esimees

ECOMI KOHTA

ECOM on Euraasia tervise, õiguste, soolise ja seksuaalse mitmekesisuse koalitsioon (EKOM) on rahvusvaheline valitsusväline ühendus, mis on avatud mittetulundusühingutele ja aktivistidele, kes tegutsevad Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia LGBT-kogukondade õiguste ja tervise alal (EECA piirkond).

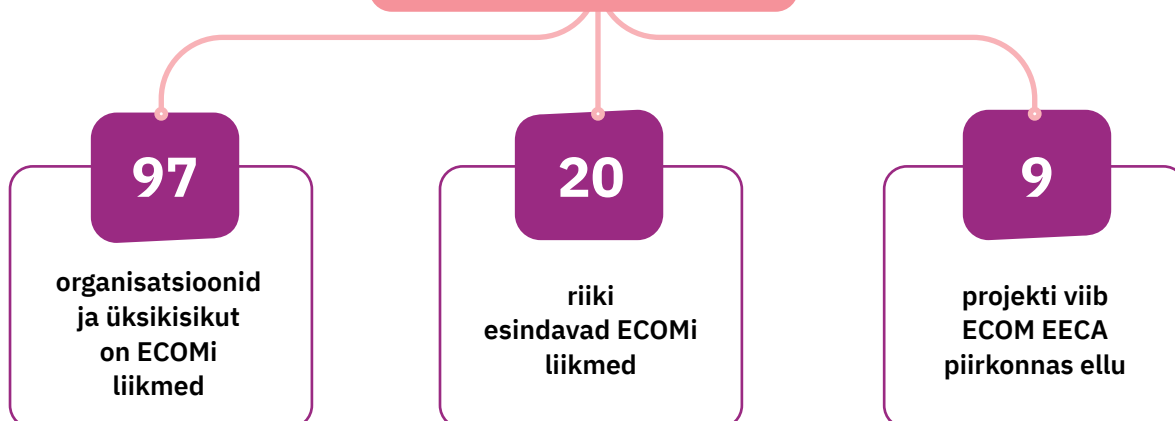
ECOMI MISSIOON

Toetada rahvuslike LGBT+ kogukondade arengut, nende aktiivsust, edendada inimõigusi, hoolitseda Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia soolise ja seksuaalse mitmekesisusega inimeste tervise ja sotsiaalse heaolu eest.

TEGEVUSE EESMÄRK 2023. AASTAL

Tagada järjepidev ja aktiivne tähelepanu LGBT-inimeste tervise- ja inimõiguste probleemidele riiklikes ja rahvusvahelistes poliitikates ja programmides, sealhulgas vajalik rahastamine ja tehniline tugi kogukonnaorganisatsioonide arendamiseks EECA piirkonna riikides.

ECOM 2023. AASTAL

2023

PEAMISED SÜNDMUSED

Esimene (all)piirkondlik konsultatsioon MSM- ja trans* inimeste seas Kesk-Aasias oli esimene selleteemaline ulatuslik üritus, mis toob kokku kõik peamised sidusrühmad: Kasahstani, Kõrgõzstani, Tadžikistani ja Türgmenistani LGBT-kogukondade esindajad, tervishoiuspetsialistid, rahvusvahelised organisatsioonid ja rahastajad.

TikToki kampaania teine osa «Me oleme sarnased»
(20 unikaalset videot) kogus 5,1 miljonit vaatamist (3,2 miljonit unikaalset vaatajat), lisaks 14 000 kommentaari ja 37 000 edasipostitust!

Rohkem kui 450 000 euro ulatuses rahastati **28 võtmerühmadele suunatud projekti Venemaa Ukraina-vastase sõja negatiivse mõju vähendamise programmi raames** võtmerühmade juurdepääsule HIV-teenustele ja humanitaarabile CEECA piirkonnas.

Universaalse perioodilise raporti (UPR) raames esitati aruanded nelja riigi kohta (Aserbaidžaan, Vene Föderatsioon, Türgmenistan, Usbekistan).

Käivitatud on kampaania PrEP populariseerimiseks EECAs MSM-ide seas.

Koguti **431 inimõiguste rikkumise juhtumit** piirkonna kuues riigis: Aserbaidžaan, Usbekistan, Kõrgõzstan, Armeenia, Tadžikistan ja Kasahstan — see teave on aluseks õiguste rikkumiste aruannete koostamisel ja edasisel kaitsmisel.

ECOM-I TEGEVUSED 2023. AASTAL: STRATEEGILISE PLAANI ÜLESANNETE TÄITMINE

1

TOETADA INIMÕIGUSTE KAITSE ALAL TEGUTSEVATE LGBT KOGUKONNA TÕHUSATE ORGANISATSIOONIDE JA ALGATUSRÜHMAD JÄTKUSUUTLIKU ARENGUT IGAS PIIRKONNA RIIGIS, ARVESTADES RAHVUSLIKU ERIPÄRA

UKRAINA TOETAMINE JA VENEMAA SÕJALISE AGRESSIOONI MÕJU UURIMINE EECA PIIRKONNA KOGUKONDADELE

Alates Venemaa täiemahulise sissetungi algusest Ukrainas territooriumile 2022. aastal on ECOM toetanud oma liikmeid ja partnereid Ukrainas, samuti kõiki abivajavaid kogukonna liikmeid ja ukrainlasi. See tegevus jätkus ka 2023. aastal.

«Sõjalise konflikti tingimustes muutub Ukrainas LGBT-inimeste toetamine jätkusuutliku kogukonna kujundamise lahutamatuks komponendiks. Meie jõupingutuste eesmärk on luua turvaline ja toetav ruum, kus iga inimene saab tunda end aktsepteerituna ja austatuna ning meie kogukond suudab olla vastupidavam väljakutsete ja raskuste puhul, millega me igapäevaselt harmoonia, õigluse ja rahu poole püüeldes kokku puutume. Oleme seisukohal, et koalitsiooni liikmete mitmekesisus ja kaasatus on jätkusuutliku tuleviku ehitamisel võtmetegurid».

Vitali Apanassenko, ECOM juhtiva nõukogu liige

Vaimse tervise teenuste tugi LGBT ukrainlastele – vestlusrobot psühholoogilise ja informatiivse abi pakkumiseks	Konsultatsioonid: <ul style="list-style-type: none"> ● informatiivsed ● psühholoogilised ● võrdsete vahel ● terviseküsimustes ● juristilt	Töö käigus anti umbes 6 000 konsultatsiooni
Esimeses kvartalis viidi lõpule psühholoogilise abi projekt kolmes Ukraina varjupaigas (Krõvõi Rih, Zaporižžja, Odessa)	2023. aastal viidi läbi: <ul style="list-style-type: none"> ● 51 psühholoogi konsultatsiooni ● 2 vastastikuse abi gruppi 14 kliendile	Kokku viidi projekti raames läbi: <ul style="list-style-type: none"> ● 206 psühholoogi konsultatsiooni ● 10 vastastikuse abi gruppi 75 kliendile
Aasta jooksul ukrainlastele humanitaarabi andes (2022–2023) toetas ECOM 803 taotlust kogusummas 2 221 343,60 grivnat (umbes 530 000 eurot)		

TOETUSED

Pärast täiemahulise sissetungi algust viib ECOM koostöös Aidsfondiga (Holland) ja ICF Alliance for Public Health (Ukraina) ellu [programmi, mille eesmärk on vähendada Venemaa Ukraina-vastase sõja negatiivset mõju võtmerühmade juurdepääsule HIV-iga seotud teenustele](#) ja humanitaarabile Kesk- ja Ida-Euroopa ning Kesk-Asia regioonis (CEECA).

- Programmi raames korraldas ECOM 2023. aasta mais grandikonkursi, mille käigus [valiti välja 17 ühiskondlikku organisatsiooni](#). ECOM andis 14 keskmist toetust kuni 20 000 eurot ja 3 väiketoetust kuni 7000 eurot. Rahastuse kogumaht oli 293 122 eurot.
- Augustis korraldas ECOM [oma teise grandikonkursi](#). Teises voorus laekus ECOM-ile 21 taotlust. Sõltumatu ekspertide grupi hindamise tulemusena määrati 11 keskmist toetust kuni 20 000 eurot. Leedust valiti välja kolm projekti, Poolast, Gruusiast ja Kõrgõzstanist kaks ning Aserbaidžaanist ja Kasahstanist üks projekt. Rahastuse kogumaht oli 166 214 eurot.

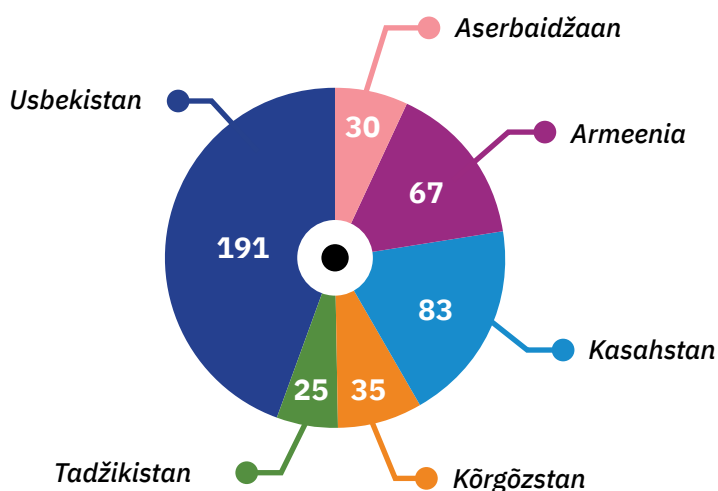
EECA SOGI JA HIV-GA SEOTUD ÕIGUSKESKKONNA REGIONAALNE VÕRDLEV HINNANG

Avaldatud on [LGBT õiguste ja HIV-iga seotud riiklike õigusaktide analüüs 12 CEECA riigis](#). Selle eesmärk on näidata edusamme või mõnes riigis, vastupidi, taandarengut seadusandluse ja õiguskaitsepraktika väljatöötamisel, mis lubab või keelab LGBT-inimestel inimõigusi kogeda. Aruanne hõlmab ajavahemikku 2021. aasta lõpust 2023. aasta alguseni ja sisaldab loetelu peamistest kaitsesoovitustest selle kohta, millistele probleemidele tuleb rahvusmeeskondade ja rahvusvaheliste organisatsioonide tähelepanu juhtida, et parandada inimõiguste olukorda piirkonna 12 riigis.

LGBT INIMESTE ÕIGUSTE RIKKUMISTE JÄLGIMINE JA DOKUMENTEERIMINE EECA-S

431 geide, biseksuaalsete meeste, trans* inimeste, teiste MSM-ide ja LBQ naiste õiguste rikkumise juhtumit 5 piirkonna riigis. Juhtumeid kasutatakse huvikaitseks ja need lisatakse ÜRO lepinguorganite ja OSCE aruannetesse.

2023. aastal jätkas ECOM koos kohalike partneritega LGBT inimeste õiguste rikkumiste jälgimist EECA riikides, eelkõige avaldati aruanded õiguste rikkumiste kohta [Kasahstanis](#), [Armeenias](#), [Kõrgõzstanis](#) ja [Usbekistanis](#) 2022. aasta kohta. See kogukonna juhitud järelvalvetöö jätkus ka aruandeaastal.

Analüüsi tulemusena selgitati välja peamised kuritegevuse ja diskrimineerimise põhjused ning saadi kvantitatiivsed andmed. Nende andmete põhjal koostati järeldused ja soovitused riikidele.

INIMÕIGUSTE KAITSMINE ALTERNATIIVSE ARUANDLUSE KAUDU

2023. aastal jätkas ECOM koostööd riiklike partneritega, et korraldada rahvusvaheliste mehhanismide kaudu ühist huvikaitset. LGBT õiguste küsimustes esitati aasta jooksul mitmeid alternatiivseid aruandeid, sealhulgas:

- naiste diskrimineerimise likvideerimise komiteele (Gruusia, koostöös Temida ja Equality Movementiga);
- rassilise diskrimineerimise likvideerimise komiteele (Venemaa, koostöös valitsusväliste organisatsioonidega „Kõrgõz Indigo“ ja „Võhod“);
- piinamisvastasele komiteele ([Kasahstan koos Feminita ja ALMA-TQga](#); [Kõrgõzstan koos „Kõrgõz Indigoga“](#)) – selle tulemusena kutsus komitee Kasahstani üles „kaotama kohustusliku soovahetusoperatsiooni nõue“, mis on osa invasiivsest ja alandavast protsessist seaduslikult tunnustatud soo muutmise protsessis riigis;
- [universaalse perioodilise ülevaate](#) raames (Usbekistan, Türkmenistan, Aserbaidžaan, Venemaa);
- [naiste diskrimineerimise likvideerimise komiteele](#) (Türkmenistan, Tadžikistan);
- inimõiguste komiteele (Moldova);
- OSCEsse ([vihakuritegude juhtumid 5 EECA riigis](#)).

10.–19. juulini 2023 toimus New Yorgis **säästva arengu kõrgetasemeline poliitiline forum**, kus Tadžikistan, Türkmenistan ja Usbekistan rääkisid, kuidas nad lahendavad keskkonna-, majandus- ja sotsiaalseid probleeme. Riigid ei maininud oma aruannetes LGBT kogukondi. ECOM osales [kodanikuühiskonna avalduse](#) koostamises. **Tadžikistani puudutavas avalduses** mainiti vajadust lisada sooline identiteet diskrimineerimisvastases seaduses kaitstud tunnuste loetellu. Usbekistani puudutav avaldus sisaldas küsimust HIV-nakkusega inimeste diskrimineerimise kaotamise vajaduse kohta.

Alina Mirzoyan,
Inimõiguste koordinaator ja propageerimine,
NPNKO «Uus põlvkond» (Armeenia)

ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste komitee (CESCR) 74. istungjärgul oktoobris-novembris 2023 arutati muu hulgas Armeenia neljandat perioodilist aruannet. Istungist võtsid osa ECOM-ist, humanitaarse valitsusvälise organisatsiooni «Novoje pokolenije» ja inimõigustega tegelevast valitsusvälisest organisatsioonist «National Trans* Coalition» (Armeenia) koosneva konsortsiumi esindajad, kes esitasid eelnevalt [majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste alternatiivraporti](#). Alternatiivraport, aga ka konsortsiumi esindajate ja komitee mitteametlikud arutelud, käsitlesid Armeenias seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel toimepandavaid inimõiguste rikkumiste küsimusi, eelkõige mittediskrimineerimise, tervise ja perevägivalla ennetamise küsimusi.

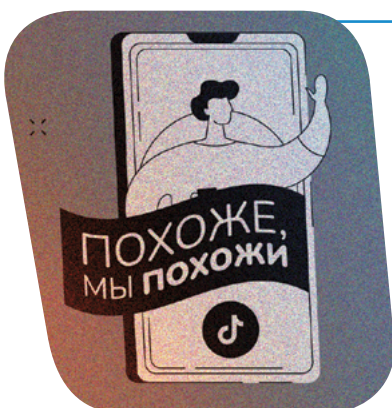
[ECOM osales UPR 44. istungil](#). Selles tsükli koostas ECOM alternatiivse aruande Türkmenistani kohta ning **ECOMi kokkuvõte Türkmenistani kohta** võeti vastu kodanikuühiskonna UPR eelistungil. Eelistungil osalesid riikide diplomaatilised esindused. Selle tulemusena sai Türkmenistan 15 soovitusi LGBT kohta, sealhulgas dekriminaliseerimise kohta.

ECOM on koostanud **alternatiivse raporti olukorra kohta Usbekistanis**. Samuti toetasime Usbekistani aktivistide reisi UPRi eelsessioonil osalemiseks, kus neil oli võimalus kohtuda diplomaatiliste esindustega ja rääkida riigile vajalikest soovitudest. Selle tulemusena on enam kui 13 riiki esitanud LGBT-teemalisi soovitusi, sealhulgas homoseksuaalsuse ja HIV-i tahtmatu edasiandmise dekriminaliseerimiseks. Mehhiko ja Iirimaa on andnud eraldi soovitusi lõpetada homoseksuaalsuse tõestamiseks anaaltestide praktika.

LGBT-TEEMALISTE PIIRKONDLIKE JA RIIKLIKE MEEDIAKAMPAANIATE LÄBIVIIMINE

Meediakampaaniad regionaalsel ja riiklikul tasandil on võimas vahend LGBT-kogukonna häbimärgistamise ja diskrimineerimise vähendamiseks, nähtavuse suurendamiseks ja LGBT-inimeste tajumise muutmiseks ühiskonnas.

[TUNDUB, ET OLEME SARNASED](#)

- Kampaania algas 2022. aastal.
- Eesmärk on luua ühiskonnas positiivsem suhtumine transsoolisusesse.
- Ainulaadne on see, et kõik kampaaniavideod filmiti trans* inimeste osalusel.
- 18. augustil 2023 sai alguse meediakampaania [teine tsükkel](#).
- Kampaania teise osa ajal avaldati 20 videot.

Kampaaniast «Tundub, et oleme sarnased» sai ECOMi edukaim meediakampaania organisatsiooni kogu ajaloos, kogudes [üle 5 miljoni](#) vaatamise. Üks video kogus üle 1,5 miljoni vaatamise. Tellijate arv kasvas 1785-lt 14 000 (23.12.2023 seisuga).

Kõige populaarsemad kampaaniavideod ja katvus:

 <https://vm.tiktok.com/ZMjQY5rvx> (1,5 miljonit)

 <https://vm.tiktok.com/ZMjQY5qQ3> (710 000)

 <https://vm.tiktok.com/ZMjQYSGDJ> (585 000)

RIIKLIKUD KAMPAANIAD PIIRKONDLIKE RAAMES

 Ukraina (organisatsioonid «Kohorta» ja «Konviktus Ukraina»)

Riiklik meediakampaania, kus transinimeste lugusid jagatakse mitmetel suhtlusmeediaplatformidel ja kombineeritakse [YouTube'i filmiks](#). Kokku üle 170 000 vaatamise.

 Gruusia (organisatsioon Temida)

Riiklik meediakampaania stigmatiseerimise ja diskrimineerimise vastu võitlemiseks ([TikTok](#), [Instagram](#) – kokku 338 000 vaatamist). Kampaania raames töötati välja ja levitati üle 60 plakati, mis said kajastust nii trüki- kui ka telemeedias.

ECOMI DOKUMENTAALFILMI ESITLUS UKRAINA SÕJA MÕJUST TRANS* INIMESTE ELULE EECAS

Filmi idee kuulub trans* kogukonnale – Trans* inimeste HIVi ja seksuaaltervise töörühmale Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias (RGT).

- 1 Esimene osa: [«Trans* ukrainlased ja ukrainlannad»](#)
- 2 Teine osa: [«Liblikaefekt»](#) (sõja mõju Armeeniale, Gruusiale, Valgevene, Moldovale ja Kõrgõzstanile)
- 3 Kolmas osa: [«Trans* venelased ja venelannad»](#)
- 4 Neljas osa: [«Planeerimishorisont»](#) (kuidas Venemaa sõjaline agressioon Ukraina vastu muutis trans* inimeste tulevikuplaane ja ettekujutusi sellest kogu EECA piirkonnas)

Film on nende trans* inimeste hääl, kelle elu muutis sõda

Filmi pealkiri **«Üleminek»** on viide nii trans* üleminekule kui riigipiiride füüsilisele ületamisele ning sellele, kuidas inimesed liikusid ühest elufaasist, kus nad teadsid kõike ja elasid mugavates tingimustes, teise – neile seinitundmatusse. Paljud neist pidid ju järsku vahetama elukohta ja lahkuma mitte ainult kodust, vaid ka endisest, juba väljakujunenud elust, perekonnast ja sõpradest.

ECOM ja RGT meeskond töötasid filmi loomisel üle kuue kuu. Filmimine toimus erinevates formaatides – alates intervjuudest Zoomis kuni isiklike kohtumisteni.

«Lõime filmi, kus näitasime sõda trans* kogukonna silmade läbi koos selle hirmude, ärevuse ja kogemustega».

Anželika, RGT liige, Valgevene

«Mulle oli huvitav uurida, kuidas sõda ja selle tagajärjed minu kodumaal mõjutavad inimeste elu EECA riikides. Ja seda on alati kõige paremini näha haavatavatesse rühmadesse kuuluvate inimeste elu näitel. Ja tänu trans* inimestele me nägime seda. Pole valdkonda, kuhu sõda poleks tunginud: majandusest soorollide tunnetamiseni ja põhiliste töekspidamiste ümbermõtestamiseni. Globaalselt räägib film sellest, kui lähedalt seotud me kõik tegelikult oleme. Sellest, kuidas inimkonna ideed sugudest muudavad elu. Ja muidugi sellest, kuidas Venemaa sõda Ukraina vastu hävitab inimeste elusid – jah, isegi nendel, kes ei ärka plahvatuste peale».

Katerina Maiboroda, filmi režissöör, Ukraina

ECOM-I LIIKMETE JA LGBT KOGUKONNA AKTIVISTIDE PROFESSIONAALSE ARENGU VEEBISEMINARID

VEEBISEMINARID ECOMI LIIKMESORGANISATSIOONIDE KOMMUNIKATSIOONI- JA SMM-SPETSIALISTIDELE:

- ✓ [Kuidas valitsusvälised organisatsioonid saavad oma töö edukaid juhtumeid suhtlusvõrgustikes reklaamida](#)
- ✓ [Suhtlemine meediaga: kuidas luua sidemeid ajakirjanikega ja anda edasi oma teadmisi](#)
- ✓ [Töö uudisvoogudega: kuidas leida teemat ka kõige igavamal päeval](#)
- ✓ [Lugude jutustamine aktivismi jaoks: kuidas lugude kaudu päevakorda kujundada](#)

VEEBISEMINARID ORGANISATSIOONI ARENGU JA LGBT-INIMESTE INIMÕIGUSTE KOHTA EECA-S

VEEBISEMINAR	KÕNELEJA
«Trans* inimesed ja chemsex: mida on oluline teada»	Nikolay Luntšenkov , nakkushaiguste arst, ECOMi tervisekoordinaator
Trans* inimeste inimõiguste kaitse riiklikul ja ülemaailmsel tasandil	Viktoria Primak , trans* aktivist, transseksuaalide huvikaitse algatuse ALMA-TQ koordinaator, transseksuaalide õiguste valdkonna ekspert
Kväär-turvalisus	Žanar Sekerbajeva , Kasahstani feministliku algatuse «Feminita» kaasasutaja, sotsiaalteaduste doktor Pavel Zalevski , kväär-mittebinaarne aktivist

STRATEEGILISED KOHTUVAIDLUSED SEoses LGBT INIMESTE ÕIGUSTE RIKKUMISTEGA EECAS EESMÄRGIGA PARANDADA ÕIGUSKESKKONDA

2023. AASTA STRATEEGILISED JUHTUMID

RIIK	JUHTUMI OLEMUS	LINK
Kõrgõzstan	<p>Juhtum seoses riikliku julgeolekukomitee (GKNB) poolt tagakiusatud gei-inimõiguslasega – väljapressimine intiimse videoga, riiki sisenemise keeld.</p> <p>GKNB tegevus kaevati edasi halduskohtusse ja Biškeki linnakohtusse ning kaebus esitati ülemkohtusse, kes jättis otsuse jõusse. Taotlused on esitatud piiriteenistusele, siseministeeriumile ning koostatud on pöördumine välisministeeriumi poole palvega aidata lahendada kodaniku Kirgiisi Vabariigi territooriumile sisesõidukeelu küsimust.</p>	<p>https://srdefenders.org/kyrgyzstan-alleged-privacy-violations-harassment-and-ban-on-entry-imposed-on-sergey-marinin-joint-communication/</p>
Armeenia	Trans* isiku kehavigastuse juhtum	<p>https://ngngo.net/en/2023/03/13/criminal-proceedings-of-the-case-on-trans-persons-beating-continue/</p>
Armeenia	<p>Kehaliste vigastuste tekitamise juhtumeeldatava seksuaalsel sättumuse ja soolise identiteedi tõttu (kestab alates 2020. aastast)</p> <p>7. aprillil 2023 saabus kassatsioonikohtu otsus, millega keelduti kaebust ebapiisava põhjenduse tõttu menetlusse võtmast. Kuna Armeenia riiklikes kohtutes on kõik kaitsemehhanismid ammendatud, sai järgmiseks sammuks kaebuse esitamine Euroopa Inimõiguste Kohtusse (EIK). Juhtumi advokaat Ara Karagezjan esitas 9. juunil 2023 EIK-sse vastava avalduse.</p>	

HARIDUS

VEEBISEMINARI TEEMA	KÕNELEJA	KIRJELDUS
<p>Inimõiguste alase tegevuse universaalne perioodiline raport</p>	<p>Nargiz Arupova (UPR infoprogrammi juht), UPR-i, rahvusvaheliste inimõiguste, arengu ja õigusriigi valdkonna spetsialist</p>	<p>Nargiz rääkis UPR-mehhanismist ja sellest, kuidas kodanikuühiskond ja riigid saavad soovitude väljatöötamiseks koostööd teha. Ta andis juhiseid aruande koostamiseks, juurdepääsu andmetele soovitude ja nende rakendamise kohta.</p>

TEHNILINE TUGI ECOMI LIIKMETELE JA PARTNERITELE INIMÕIGUSTE JA ORGANISATSIOONI ARENDAMISE VALDKONNAS

ECOM pakub partneritele taotluse esitamise korral **tehnilist tuge**:

- ✓ **Gruusia trans* inimeste arvu hindamise uuringu** tõlkimine inglise keelest gruusia keelde, mis suurendab riigiasutuste ja kogukonna esindajate jaoks dokumendi kättesaadavust.
- ✓ **Seminar suhtlusest UPR raames Venemaa ja Usbekistani aktivistidele.**
- ✓ **Inimõiguste rikkumiste jälgimise ja huvikaitse koolitus** LGBT+ organisatsiooni Education Community (Kasahstan) tellimusel. Pärast seminare alustas partnerorganisatsioon REActi süsteemi abil Kasahstanis rikkumiste jälgimist ja dokumenteerimist.
- ✓ **Piirkonnas on koostatud nimekiri ombudsmani büroodest**, mis on kasulik tehnilise abi andmiseks ja ECOM-i kasutamiseks inimõigustealase info levitamisel.

Parimad praktikad: piirkonna ühiskondlike organisatsioonide potentsiaali edukas arendamine tänu tehnilisele toele «Trans* karta» projekti raames EECA-s

- ★ Kohalikud partnerid on omandanud organisatsioonilise potentsiaali enesehindamise tööriistad **ECAT** ja **TRANSIT** kui olulised vahendid oma tegevuses ja partnerorganisatsioonide koolitamisel.
- ★ Välja on töötatud **raha kogumise strateegiad, strateegiline plaan ja erineva formaadiga ürituste läbiviimise skeemid.**
- ★ Konsortsiumi liikmed on tugevdanud oma tegevussuutlikkust tänu sihipärasele koolitusele ja pidevale tehnilisele abile ECOMi poolt.
- ★ Tänu piirkondliku ja riikliku huvikaitse koordineeritud pingutustele on trans* inimesed edukalt tuvastanud ja seadnud prioriteediks lahendused kriitilistele terviseprobleemidele, sealhulgas HIV-iga seotutele.
- ★ Loodud on mitmeid rühmitusi, mida juhivad trans* inimesed.
- ★ Ukrainas loodi riikide koordineerimiskomitee (RKK) programmikomitee alla trans* inimestest koosnev tööühm, et parandada trans* inimeste probleemide mõistmist ja edendada nende huve RKK-s.
- ★ Organisatsioon «Novoje pokolenije» (Armeenia) on loonud oma formaadis ainulaadse Armeenia trans* inimeste tööühma (ATPWG), mis koosneb trans* organisatsioonidest ja üksikutest trans* aktivistidest. Projekti elluviimise käigus suurendasid rühmaliikmed oma potentsiaali ja avaldasid positiivset mõju projekti tegevuste elluviimisele. Kokku pidas ATPWG 15 ametlikku koosolekut.

ECOM on oluliselt parandanud oma ekspertteadmisi trans* küsimustes ja oma mainet rahvusvahelise trans* kogukonna silmis. 2023. aastal loodi eraldi ekspertide kogum, mis hõlmas ainult trans* ja mittebinaarseid inimesi. Koalitsioonis pürgib eksperdikohtadele rohkem trans* inimesi. ECOM loob kontakte ILGA-Europe, TGEU ja Trans coalitioniga trans* inimestega töötamise küsimustes.

LGBT-NOORTELE PIIRKONDLIKU NOORTE TÖÖTOA KVIRATON LÄBIVIIMINE (30.05 – 2.06, THBILISI)

KVIRaton on ainulaadne iga-aastane EECA regiooni LGBT-noortele suunatud haridusintensiiv, mida korraldab ECOM.

«Aktivistski KVIRaton» oli jätk 2022. aastal alanud traditsioonile – mitmepäevane intensiivne koolitus ja suhtlemine EECA piirkonna alustavatele LGBT-aktivistidele. Üritusel oli 10 osalejat ja 3 mentorit, eelmise KVIRatoni vilistlased.

Eesmärk on aidata noortel LGBT-aktivistidel oma kutsumus leida. Nelja päeva jooksul said osalejad aru inimõiguste kontseptsioonist, õppisid kaitsma oma õigusi ja võitlema võrdõiguslikkuse eest, tutvusid avaliku arvamuse mõjutamise vahenditega ning õppisid suhtlema oponentidega. Lisaks õppisid osalejad, kuidas kirjutada ja rääkida õigustest ja seksuaalkasvatusest nii, et vaadataks ja loetaks.

«Minu kui LGBT-aktivisti jaoks on suhtlemine teiste riikide aktivistidega äärmiselt oluline. Hoiakute muutumine kväär-inimestesse ei ole ainult ühe riigi protsess, see on protsess, mis peab toimuma kõikjal maailmas, seega on meie jaoks oluline kogemuste jagamine, toetamine ja muutustes osalemine kõigis riikides. Minu jaoks on KVIRatonil osalemine osa minu aktiivsusest, see on suhtlemine väga huvitavate ja mitmekülgete inimestega. See teebki meie ühise töö sotsiaalsete muutuste nimel paremaks ja mõjukamaks. Peame tegema koostööd ja olema üks ühine liikumine».

Anželika Frolova, KVIRatoni põhikoolitaja ja LGBT aktivist Moldovast

TÖÖRIISTADE KOGUMIK, MIS TUGEVDAB MSM-I JA TRANS* INIMESTE HIV-LE REAGEERIMIST

2023. aastal esitleti valminud ainulaadset kogumikku **«Kogumik tööriistu HIV-le reageerimise tugevdamiseks MSM-i ja trans* inimeste seas»**, mis kogus ja süstematiseeris ECOMi meeskonna poolt aastatel 2020–2022 koostatud peamised meetodilised, programmilised ja praktilised materjalid, mis olid ette valmistatud mitmesuguste programmide ja projektide raames.

Kogumik on [avalikult kättesaadav](#) ning sellest saab kasulik tööriist inimestele ja organisatsioonidele, kelle töös käsitletakse mitmesuguseid MSM-i ja trans* inimestega seotud probleeme, samuti on see seotud riiklike HIV-ennetusprogrammide väljatöötamise ja rakendamisega MSM-i ja trans* inimeste seas, sealhulgas ülemaailmse fondi toetuste raames.

2

ARENDA DA LGBT+ KOGUKONNAS VÕIMET TÕHUSALT KAITSTA SEKSUAAL- JA VAIMSET TERVIST, SH SEOS ES HIV-NAKKUSE, STI-DE JA MUUDE PÄEVAKAJALISTE PROBLEEMIDEGA

KOKKUPUUTE-EELNE PROFÜLAKTIKA (PREP)

1. (ALL)PIIRKONDLIKU KONSULTATSIOONI LÄBIVIIMINE PREP TEEMAL KESK-AASIA MSM- JA TRANS* INIMESTE SEAS

21.–22. novembril toimus Almatõs [esimene \(all\) piirkondlik konsultatsioon PrEP-i teemal Kesk-Aasia MSM- ja trans* inimeste seas](#). See on esimene sellise ulatusega konsultatsioon, mis tõi kokku üle 100 osaleja, kes esindasid kõiki peamisi huvirühmi: Kasahstani, Kõrgõzstani, Tadžikistani LGBT kogukonnad, tervishoiutöötajad, rahvusvahelised organisatsioonid ja doonorid.

Konsultatsiooni eesmärk oli välja töötada huvirühmade ühised lähenemisviisid, et kiirendada riiklike ja piirkondlike jõupingutusi Kesk-Aasia MSM- ja trans* inimeste seas PrEP-i kasutuselevõtu ulatuse suurendamiseks. Konsultatsiooni peamine tulemus oli [kommünikee](#) soovistustega riikidele laiendada PrEP-programme Kesk-Aasia piirkonnas. Kommünikee koostamisel lähtuti enam kui 100 konsultatsioonis osaleja kahe tööpäeva ja seitsme temaatilise sessiooni tööst, mille käigus eksperdid arutasid päevakajalisi küsimusi seoses PrEP programmide laiendamisega piirkonnas.

«Kuigi HIV-epideemia kasvab pidevalt geide, teiste MSM- ja trans* inimeste seas EECA-s, teame, et PrEP võib viiruse edasikandumist 99% ära hoida. Just seetõttu on ECOM keskendunud selle ülitõhusa meetodi propageerimisele. Korraldame Kesk-Aasias PrEP-i konsultatsiooni, et pakkuda piirkonna partneritele platvormi teadmiste ja kogemuste jagamiseks. On oluline, et kogukonna organisatsioonid oleksid algusest peale kaasatud PrEP-programmide kavandamisse ja elluviimisse. Nagu konsultatsioon näitas, Kesk-Aasia riikidel on, mille üle sellega seoses uhkust tunda».

Vitali Džuma,
ECOMi tegevdirektor

PREP-TEEMALISE TEABEKAMPAANIA LÄBIVIIMINE EECA PIIRKONNAS

Novembris käivitas ECOM projekti SoS_project 2.0 raames [kampania](#), mille eesmärk on edendada HIV-i kokupuute-eelset profülaktikat meestega seksivate meeste seas Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia piirkonnas. Selle eesmärk oli levitada teavet PrEP-i kohta ning muuta PrEP kättesaadavamaks ja atraktiivsemaks kõigile meestega seksivatele meestele.

Postituste, lugude, plakatite ja voldikute reklaammaterjalid olid saadaval [vene](#) ja [inglise](#) keeles. Lisaks tõlgiti osa kujutisi 7 riigikeelde: [armeenia](#), [gruusia](#), [kasahhi](#), [kirgiisi](#), [rumeenia](#), [tadžiki](#) ja [ukraina keelde](#). Kampania käivitati kõigi ECOM-i suhtluskanalite kaudu.

PREP-I JA SELLEGA SEOTUD TEEMADE VEEBIKURSUSTE VÄLJATÖÖTAMINE

[PrEP-kursus](#) on spetsiaalne veebikursus, mille eesmärk on jagada teavitustööga tegelejatele, psühholoogidele, kaaslaste koolitajatele ja riiklike organisatsioonide konsultantidele teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud, et tõhusalt edendada, harida ja toetada inimesi sellele ennetusmeetodile juurdepääsul ja PrEP-skeemist kinnipidamisel. PrEP on oluline vahend HIV-nakkuse ennetamisel ja see kursus tutvustab meetodi eeliseid, selle kasutamise strateegiaid ja sellega seotud väljakutseid.

KOGUKONNA JUHITUD SEIRE (CLM)

KOGUKONNA JUHITUD SEIRE KOOLITUSKURSUS

ECOM on loonud [CLMi erikursuse](#), mis annab vastused küsimustele, mis on CLM ja milline positsioon on sellel teenuste kvaliteedi hindamisel. Kursus koosneb mitmest põhiplokist:

- Mis on CLM, milline positsioon on sellel teenuste kvaliteedi hindamisel?
- Milliseid tervishoiuteenuseid saab kogukond jälgida ja kuidas seda teha.

- Mida sisaldavad CLMi rakendusvaldkonnad ja etapid?
- Mis on kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed andmekogumismeetodid ning mis tüüpi andmeid on olemas.
- Kuidas korraldada tööd nii, et vältida levinud vigu.
- Millised on peamised eetilised põhimõtted uuringute läbiviimisel.
- Kuidas teostada CLM-teenuseid HIV-nakkuse kokkupuute-eelse profülaktika pakkumiseks.
- Kuidas seista tulemuste jälgimise eest ning parandada raviasutustes ja riigi tasandil osutatavate teenuste kvaliteeti.

● CLMI LÄBIVIIMINE PREP-TEENUSTEL

Koolitus osana koolitusürituste sarjast koalitsiooni liikmetele, et tõsta teadmisi CLMi läbiviimise meetodite kohta – 13.–15. juuni, Jerevan.

«Sellistel koolitustel suurendavad kogukonnad oma asjatundlikkust ja see aitab neil edendada muutusi, mida nad tõesti vajavad. Varem said seiret teostada ainult ekspertorganisatsioonid, kellel polnud mingit seost kogukondadega, kus kogukondadest pärit inimesed ei töötanud. See oli vale, sest nad ei mõistnud kogukonna vajadusi. Kvaliteetset tagasisidet ja mõju saavad hinnata ainult teenuste lõppkasutajad, kes on teenuste kasusaajad».

Natalia Sidorenko, koolitaja

Koolitusel osales 14 EECA piirkonna MSM- ja trans* inimeste HIV-ennetuse alal tegutsevate valitsusväliste organisatsioonide ja algatusrühmade töötajat.

ORGANISATSIOONID, KES VIIVAD ELLU CLMI PREP-PROJEKTE JA NENDE TÖÖ TULEMUSI

GENDERDOC M (Moldova)

CLMi tulemused esitatakse mõjutatud gruppide (KAP) komiteele. 2024. aasta esimeses kvartalis on kavas toetada PrEP riikliku kliinilise protokolliga läbivaatamist.

NEW GENERATION (Armeenia)

Armeenia CLMi tulemusi kasutatakse aktiivselt riiklikus dialoogis ja Armeenia riikliku taotluse ettevalmistamisel ülemaailmsele fondile.

EQUALITY MOVEMENT (Gruusia)

Gruusia CLMi lõpparuanne avaldatakse jaanuari lõpuks.

Kohtumine Armeenia PrEP-projekti arutamiseks

MUUD ECOMI TOETATUD CLMI PROJEKTID

Kogukonna juhitud HIV-teenuste seire MSM- ja/või trans* inimestele

Armeenia(New Generation)

Teenustele ligipääsu hinnang kaskaadanalüüsi taustal meestega seksivatele meestele osutatava pideva abi osas seoses HIV-infektsiooniga

Välja on töötatud neli soovitude suunda, mida hakatakse kasutama toetavas töös, samuti riikliku dialoogi kontekstis Ülemaailmse Fondi taotlusel järjekordse riikliku granti saamiseks

Usbekistan (Kesk-Aasia sõltumatute teadlaste meeskond)

Uuriti motivatsiooni HIV-testimiseks

Aruanne tehti huvirühmadele rahvusvaheliselt kättesaadavaks

HOMOFOOBIA TASEME HINDAMINE – «SALAKLIENDI» METOODIKA

Teenuste kvaliteedi hindamine HIV profülaktika ja testimise osas meestega seksivate meeste ja trans* inimeste hulgas AIDSi keskustes Tadžikistanis

- Läbi viisid töötajad ja kogukonna aktivistid.
- Tulemused võivad toetada trans* inimeste kaasamist HIV-i suhtes haavatavate rühmade nimekirja.

Ekspresshinnang HIV testimise kabinettide meditsiinilise personali suhtumisele Valgevenes

- Tulemuste esitamine riigi koordineeriva komitee koosolekul aruteluks.
- Valgevene Vabariigi tervishoiuministeeriumile on koostatud kiri vajaduse kohta jälgida, et tervishoiuasutused järgiksid kehtivat seadusandlust.

TEHNILISE ABI PAKKUMINE CLMI LÄBIVIIMISEKS, SEALHULGAS TEHNILISE TOE KÜLASTUSED PREP-TEEMADEL

- 🛠️ Uurimisprotokollid ja meetodid väljatöötamine, samuti soovitused seiretulemuste kasutamiseks.
- 🛠️ Tööriistade väljatöötamine, et määrata kindlaks MSM-i ja trans* inimeste juurdepääs PrEP-ile, samuti olemasolevad tõkked ja hinnata kogukonna liikmete eelistusi seoses PrEP-i edastamismudelitega.
- 🛠️ Ekspertabi pakkumine CLMi raames (veebikohtumised riiklike partneritega).

Organisatsioonidele kogukonna juhitud järelevalve läbiviimiseks pakutav tehniline abi parandas kogukonna kaasatust, andmete kvaliteeti ja suurendas programmi tõhusust. See koostöö näitab kogukonna mõjuvõimu suurendamise ja organisatsioonilise suutlikkuse tähtsust HIV-i ennetus- ja raviprogrammide jätkuva edu tagamiseks.

DEPATOLOGISEERIMINE JA SUHTUMISE MUUTMINE TRANS* INIMESTESSE. TRANS* KOGUKONNA HUVIDE KOORDINEERIMINE JA ESINDAMINE

● PIIRKONDLIKU UURINGU LÄBIVIIMINE HIV HAAVATAVUSE JA RISKI KOHTA TRANS* MASKULIINSETE JA MITTEBINAARSETE INIMESTE JAKS

Tulemused viitavad sellele, et HIV-i levimus ja riskikäitumine trans* meeste seas võib EECA-s olla madalam kui teistes piirkondades. Küsitletud hindasid oma nakatumisrisiki üsna madalaks, mis oli testimisest keeldumise peamine põhjus. Enamik eelistas saada HIV-teenuseid valitsusvälistelt organisatsioonidelt. Teenuste kvaliteedi parandamise lähenemisviiside hulgas märgiti ära eakaaslastest konsultantide kaasamine HIV-iga seotud teenust osutavatesse organisatsioonidesse, töötajate transseksuaalsuse alase teadlikkuse tõstmine, passiandmete märkimata jätmise võimalus, anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse tagamine.

● KOOLITAJATE PIIRKONDLIKU KOOLITUSE (TOT) LÄBIVIIMINE TRANS* INIMESTE HÄBIMÄRGISTAMISE JA DISKRIMINEERIMISE VASTU VÕITLEMISE TEEMAL

Kahepäevane intensiivõpe «[Koolitus kui huvikaitsetegevuse komponent](#)» oli pühendatud õppetegevuse läbiviimise peamistele vormidele ja meetoditele, mida saab kasutada trans* valitsusväliste organisatsioonide ja algatusrühmade huvikaitsetegevuses EECA regiooni riikides. Kahe päeva jooksul läbisid koolituse 10 aktiivisti Armeeniast, Gruusiast, Kõrgõzstanist ja Ukrainast. Kahe päeva jooksul tutvuti erinevatele sihtrühmadele suunatud koolitusürituste läbiviimise teooriaga, arendati grupidünaamika juhtimise oskusi, omandati oskusi tööks raskete osalejatega ja rakendati neid praktikas, harjutati koolituste ja muude infoürituste läbiviimist ning nende kasutamist huvikaitsetegevuses.

«See on minu praktikas juba teine sedalaadi koolitus ja võin öelda, et see on tugevdanud minu teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi. See on tulevase töö jaoks oluline, sest me korraldame üritusi, tagamaks, et meie riiklikud õigusaktid ei oleks diskrimineerivad ja et meil oleks trans* pädev tervishoiu- ja teenuste osutamise süsteem. Selleks peame koolitama otsuseid langetavaid ja teenuseid pakkuvaid inimesi, eriti tervishoiuvaldkonnas. Praegu on meil Venemaa sõja tõttu Ukrainas kaotusi sõbralike arstide seas. Seetõttu on üks meie prioriteete koolitada rohkem arste trans* inimestega töötamiseks».

Anastassia Eva Domani, «Kohorta», Ukraina

TRANS* INIMESTE PIIRKONDLIKU TÖÖRÜHMA TEGEVUSE TOETAMINE JA SILMAST SILMA KOHTUMISTE KORRALDAMINE

ECOMi toetusel 2019. aasta mais loodud HIVi ja seksuaaltervise trans* inimeste tööühm Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias (TTR) on **ainus tervise ja HIV küsimustega tegelev piirkondlik rühm, mille liikmeteks ja ekspertideks on ainult trans* inimesed**. Grupi oluline roll on ECOMi poolt välja töötatud juhendite, moodulite, protokollide, uuringute ja muude dokumentide läbivaatamine ja kinnitamine. Rühmatöö protsessi koordineerib TTRi läbiviija.

Mai lõpus toimus [TTRi koosolek](#), mille eesmärk oli piirkonna riikide olukorra aktualiseerimine ja tegevuskava uuendamine. Kohtumise peamiseks tulemuseks oli uuendatud tööplaani aastateks 2023–2024 ning peagi plaanib rühm esitada uuendatud analüüsi õiguslike tõkete kohta trans* inimeste jaoks piirkonna riikides.

Tööjuhised aastateks 2023–2024:

- ✓ HIViga seotud teenuste saamise takistuste analüüs valitsusvälistes organisatsioonides trans* inimestele vanuses 40+;
- ✓ analüüs tõkete kohta, mis takistavad juurdepääsu trans* pädevatele ja trans* tundlikele teenustele trans* sissereändajatele EECA piirkonnas;
- ✓ RHK-11 ja teiste depatologiseerimisprotsesside rakendamise analüüs piirkonnas.

«Tegemist on tõeliselt ainulaadse tööühmaga, mis hõlmab kõiki tervise, õiguste, kogukonna loomise, ohutuse ja transliikumise arenguga seotud teemasid ja probleeme piirkonnas. Kavad, mida arutasime ja arendasime, on võimalus aidata kõiki, kes on ühel või teisel viisil seotud trans* inimeste abistamise ja toetamisega. Usun meie meeskonna produktiivsusse ja tulemuslikkusesse ning loodan, et peagi saame jagada oma töö uusi tulemusi ja uut ekspertteavet, mis aitab kaasa globaalsetele muutustele».

Viktoria Primak, trans* aktivist, inimõiguste kaitsja (Kasahstan)

JUHTIMISKOOLITUS TRANS* INIMESTELE

Riiklikud HIV teemalised juhtimiskoolitused on trans* aktivistidele võimas ja oluline vahend teadmiste ja oskuste omandamiseks, mida nad vajavad oma kogukondade õiguste eest seismiseks.

- **Ukraina:** Trans* inimeste HIV-teemaliste juhtimiskoolituste käigus veebruarist 2022 kuni juulini 2023 viidi läbi **42** õppetundi ja registreerus **458** osalejat, sealhulgas 295 ainulaadset trans* osalejat. See on silmapaistev tulemus, arvestades tõsiasja, et väljaõpe toimus Venemaa sõjalise agressiooni ajal Ukraina vastu, ajal, kui paljud trans* inimesed vahetasid elukohta ja osutusid olema väljapool huvikaitseprojektide mõju (teostaja – valitsusväline organisatsioon «Kohorta»).
- **Armeenia:** Toimus [juhtimiskoolitus](#) kus osales 20 trans* ja mittebinaarset inimest üle kogu Armeenia. 4-päevase aktiivse ja intensiivse töö käigus arendasid osalejad oma juhtimisoskusi ning tutvusid riiklike HIV-ga seotud mehhanismide ja vahenditega (teostaja – New Generation).
- **Gruusia:** Veebruaris toimus juhtimiskoolitus, mille raames viidi läbi kaks transkompetentsuse ja huvikaitse sessiooni (teostaja – Temida).

JUHTIMISKOOLITUSEL OSALEJANUTE PRAKTIKA: RIIGI KOORDINEERIMISKOMITEE AVATUD KOOSOLEKUTEL JA TEISTE KOORDINEERIVATE ORGANITE TÖÖS OSALEMINE

Trans* inimeste osalus otsustuskogudes on oluliselt suurenenud: 6 otsustusstruktuuri tegevuses osaleb 11 inimest.

- **Ukraina:**
  - Kuus inimest riigi koordineerimiskomitee struktuurides.
  - On loodud reglement, tagamaks trans* inimeste huve esindavate organisatsioonide esindatust Rahvusnõukogus.
  - Kord kolme kuu jooksul koguneb riigi koordineerimiskomitee programmitöö komitee trans* inimestest koosnev töörühm, mille 12 liikmest 6 on trans* aktivistid.

GRUUSIA:

- Kaks trans* kogukonna esindajat osalevad Gruusia HIV platvormidel.

ARMEENIA:

- Üks esindaja riigi koordineerimiskomitees.
- Organisatsioon New Generation osales uue riigi koordineerimiskomitee moodustamises ja valiti üheks seal esindatud ühiskondlikuks organisatsiooniks. Organisatsiooni riigi koordineerimiskomiteesse valiti esindama trans* kogukonna esindaja, projekti «Trans* karta» koordinaator, mis aitas juhtida tähelepanu trans* inimeste probleemidele riigi koordineerimiskomitee liikmete hulgas ja üldiselt.
- Tänu huvikaitsetööle eraldati trans* inimesed MSM-ist ja kaasati riiklikusse strateegilisse kavasse HIV-i kontekstis teise võtmerühmana.

KÕRGÖZSTAN:

- Kaks trans* kogukonna esindajat riigi koordineerimiskomitees.

PIIRKONDADE JA TRANSGOKUKONDADE STRATEEGILISTE ANDMETE ESITAMINE RAHVUSVAHELISTEL PLATVORMIDEL: ONLINE- JA OFFLINE-ESITLUSED

2023. aastal ilmunud artiklid venekeelsetes akadeemilistes elektroonilistes ajakirjades:

Soolise düsfooria ja soolise ebakõla eksperimentaalsete psühholoogiliste diagnostikavahendite ülevaade RHK-11-le ülemineku kontekstis. Неврологический вестник. 2022;LIV(2):69-84. <https://journals.eco-vector.com/1027-4898/article/view/105198>

Transsooliste ja mittebinaarsete inimeste seksuaal- ja reproduktiivtervis: ülevaateanalüüs: <http://bulleten-nriph.ru/journal/issue/view/161>

Neid artikleid ei kasutata mitte ainult üldsuse harimiseks, vaid ka huvikaitse eesmärgil. Nii viitas ECOMi teadlane Jana Kirei Venemaa transfoobse seaduseelnõu vastu võitlemise kampaania raames artiklitele, mis on kirjutatud ECOMi projekti raames tehtud uuringute põhjal. Artikleid tsiteeriti tervishoiuministerriumis ja Riigiduumas. Näiteks üks eelnõu algatajatest mainib seda kampaaniat (arusaadavatel põhjustel negatiivses kontekstis): <https://t.me/nikpnik/892>. Samuti on nende artiklite põhjal kirjutatud kliinilised soovitused, mis on plaanis esitada tervishoiuministerriumile: <https://www.academia.edu/107255807/>.

Peamised takistused vastavalt uuringu tulemustele	Võimalused parandada juurdepääsu HIV-ravile	Uuringu tulemusena saadi andmed
<ul style="list-style-type: none"> ● teadmiste puudumine või nappus HIV valdkonnas ● stigma ● meditsiinilise abi ebaoptimaalne korraldus ● meditsiinitöötajate teadmiste ja sensitiivsuse puudumine ● soolise identiteediga seotud barjäärid ● rahalised tõkked ● perekonna ja lähedaste toetuse puudumine ● ristuv diskrimineerimine 	<ul style="list-style-type: none"> ● meditsiinitöötajate koolitamine transseksuaalide teemadel ● HIV ja transsooliste tervishoiuteenuste integreerimine ● testimis- ja ennetusmeetodite mitmekesisuse laiendamine 	<ul style="list-style-type: none"> ● HIV levimuse, ennetamise ja ravi kohta ● nakkusohtu suurendavate tegurite kohta ● sotsiaalkultuuriliste normide kohta (misogüünia ja vägivalda heakskiitmine, homofobia, transfoobia, negatiivne suhtumine seksitõesse) ● õigusnormide kohta ● kõikehõlmava vastuse kohta HIV-ile (trans* naiste väljatoomine võtmerühmana, HIV-teenuste ühendamise soolist aspekti toetavate tegevustega, trans* naiste osalemine nende tervise ja õigustega seotud poliitika väljatöötamises).

Ülevaade avaldati ajakirjas «Бюллетень национального научно-исследовательского института общественного здоровья имени Н. А. Семашко» (<http://bulleten-nriph.ru/journal/article/view/2492>).

KOGEMUSTE VAHETAMINE JA PARIMATE PRAKTIKATE TUTVUSTAMINE

PARTNERORGANISATSIOONIDE KÜLASTAMINE SEIREKS JA HINDAMISEKS RIIKLIKUL TASANDIL

Seirevisiidid annavad ECOMi töötajatele hea arusaamise riigi kontekstist – visiitide käigus on võimalik hinnata olulisi üksikasju riigi eripärade ja partnerorganisatsioonide tegevust mõjutavate, partnerorganisatsioonide vaheliste suhete dünaamika, kogukonna usalduse olemasolu/puudumise kohta organisatsiooni/algatuse vastu ja palju muud. See võimaldab olla teatud küsimustes tundlik, vastata taotlustele asjakohaselt ja luua võrdseid partnerlussuhteid. Sellised külastused aitavad õigeaegselt näha projekti elluviimise õnnestumisi ja nõrkusi, tugevdavad suhteid partnerite vahel, suurendavad usaldust ja solidaarsust

Peamised seirekülastused 2023. aastal

RIIK	ORGANISATSIOON	VALDKONNAD, KUS ON VAJA ECOMI TOETUST
Armeenia	New Generation	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Soo seadusliku tunnustamise seaduse edendamine ✓ RHK-10-lt RHK-11-le ülemineku edendamine ✓ kohalike trans* algatuste toetamine
Armeenia	Armeenia rahvuslik trans* koalitsioon	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Soo seadusliku tunnustamise seaduse edendamine ✓ RHK rahandusministeeriumilt tervishoiuministeeriumile üleandmise toetamine ✓ transseksuaalsuse depatologiseerimine üldiselt ✓ ettevalmistus Yerevan Pride'iks ✓ terviklike teenusepakettide kohandamine ja edendamine trans* inimestele
Gruusia	Temida	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Soo seadusliku tunnustamise seaduse edendamine ✓ RHK-10-lt RHK-11-le ülemineku edendamine ✓ tehniline tugi inimressursse käsitleva dokumendi väljatöötamiseks ✓ terviklike teenusepakettide kohandamine ja edendamine trans* inimestele
Moldova	Felis Advocacy Initiative	<ul style="list-style-type: none"> ✓ hormoonravi ja testimise ostmise ✓ trans* inimestele mõeldud meediakampaania läbiviimine (kvaliteetse sisu loomine) ✓ institutsiooniline toetus trans* üleminekut käsitlevate õigusaktide parandamise edendamiseks ✓ ülemaailmse fondi pilootprojekti käivitamine trans* inimeste jaoks ✓ endokrinoloogide koolitamine ✓ abi organisatsiooni arendamisel

PARIMATE TAVADE KOGUMINE JA AVALDAMINE SOTSIAALSETELE LEPINGUTELE JUURDEPÄÄSU KOHTA EECA LGBT JA/VÕI HIV-GA SEOTUD TEENUSTE ORGANISATSIOONIDE JAKS

«Ühiskondlikud lepingud ja LGBT kogukonna organisatsioonid: tegelikkus või müüt?» – ülevaade eelarveraha saamise parimatest praktikatest erinevates EECA riikides võimaldas analüüsida tüüpilisemaid olukordi, nende positiivseid ja negatiivseid külgi ning edasise toetuse väljavaateid.

See kogumik on kasulik nii kogunud organisatsioonidele, kes tegutsevad kogukonna teenuste osutamise alal, kui ka noortele organisatsioonidele, kes alles alustavad oma tegevust.

Dokument koostati ECOMi kogukonna juhitud seiretöö raames.

ECOMI LIIKMETE EDULOOD: PARIMATE TAVADE KOGUMIK SEKSUAAL- JA REPRODUKTIIVÕIGUSTE NING TERVISE TOETAMISEKS EECA PIIRKONNAS

«ECOMi liikmete edulood: parimate praktikate kogumik seksuaal- ja reproduktiivõiguste ning tervise toetamiseks EECA regioonis» kirjeldab edulugusid, erinevaid strateegiaid ja meetodeid, mida ECOMi liikmed kasutasid oma tegevuses seksuaal- ja reproduktiivõiguste ning tervise edendamisel EECA piirkonnas. Brošüüris on 10 lugu SRHRi edendamisest 5 EECA piirkonna riigis.

Oleme kogunud lugusid erinevatest lähenemisviisidest, mis on kindlasti abiks teie töös seksuaal- ja reproduktiivõiguste ning tervise toetamisel, alates mitmesuguste teabevideote avaldamisest kuni turvalise LGBTQ+ noortekeskuse avamiseni ja koostööni peremeditsiini koolitajatega, et tõsta teadlikkust trans* inimestega töötamisel.

TEHNILISE ABI PAKKUMINE ECOMI PARTNERORGANISATSIOONIDELE

Aastatel 2020–2023 sai ECOMist ülemaailmse fondi kogukondade, õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse strateegilise algatuse raames üks ihaldatumaid tehnilise abi pakkujaid EECA piirkonnas. Ülemaailmne fond on teist korda valinud [ECOMi regiooni eelkvalifitseeritud tehnilise abi pakkujaks](#) aastateks 2024–2026.

«Asjaolu, et meid uuesti välja valiti, räägib palju meie töö kõrgeimast kvaliteedist. Meil on hea meel teada, et järgmise kolme aasta jooksul saame pakkuda tehnilist abi EECA piirkonna kogukondadele».

Jelena German, ECOMi potentsiaali arendamise koordinaator

Peamised tehnilise abi osutamise juhtumid 2023. aastal

RIIK	ABI TÜÜP	TULEMUSED
Aserbaidžaan	Seksitöötajate (SW) programmide rakendamise rahvusvahelise tööriista SWIT rakendamise analüüs	<ul style="list-style-type: none"> ✓ SWIT nutikas juhend on tõlgitud. ✓ Tööriistaga tutvumiseks viidi läbi koolitus 25 osalejale avalik-õiguslikest ja valitsusasutustest. ✓ Aserbaidžaanis HIV-epideemia arengust seksitöötajate seas on koostatud ülevaade, mille arutelu põhjal on välja töötatud tööriist SWIT rakendamise analüüsimiseks. ✓ Fookusgrupid viidi läbi cis-sooliste ja trans* seksitöötajate, sotsiaaltöötajate ja projektikoordinaatorite, samuti huvirühmadega. ✓ Saadud andmete põhjal koostati soovitusel HIV-ennetusteenuste põhipaketi laiendamiseks SW-de seas ning kirjeldati konkreetseid soovitatavaid sekkumisi. ✓ ECOMi konsultandid töötasid välja SW põhi- ja laiendatud teenuste paketi maksumuse arvutamise tööriista, mis sisaldab ka 3 aasta prognoosi, ning viidi läbi pakutud teenuste paketi arvutus, mida hiljem kasutati riikliku dialoogi käigus. ✓ Juhtumi tulemusi tutvustati Aserbaidžaanis ühise kontrollkomitee koosolekul.
<p>See on üks põhjalikumaid ja edukamaid juhtumeid, mille ECOM 2023 aastal ellu viis</p>		
Aserbaidžaan	Rahvusliku dialoogi läbiviimine	ECOM-i tehniline abi tuvastas ühe peamise probleemi – kodanikuühiskonna, eelkõige kogukonnapõhiste organisatsioonide nõrga arengu, neid on Aserbaidžaanis vähem. Riigi ettepanek sisaldas kogukonna organisatsioonide arendamise komponenti, samuti töötati välja soovitusel stigmatiseerimise ja diskrimineerimise vastu võitlemise riikliku strateegilise kava jaoks.
Kasahstan	Endiste vangide kogukonna arendus- ja mobiliseerimisstrateegia väljatöötamine	«Tervis vanglates» algatusgrupi tellimusel korraldati 17 kogukonna esindajale koolitus ülemaailmse fondi protseduuridega tutvumiseks, mille käigus arutati ka ettepanekuid riiklikusse taotluse lisamiseks. Koolituse järel arutati fookusgruppides ka arengustrateegiat ja ettepanekuid riiklikusse taotluse lisamiseks, misjärel need vormistati ja kogukonna poolt heaks kiideti.
Kasahstan	Rahvusliku dialoogi läbiviimine	ECOM konsultandid viisid võtmerühmade esindajatega läbi veebipõhised fookusgrupid, mille järel kirjeldati ja järjestati kõik sekkumised prioriteetsuse järjekorras. Ettepanekute koostajatele esitati ka sekkumiste kuluprognosis. Taotluse koostamise lõppfaasis viidi läbi prioriteetsete sekkumiste analüüs, mis lisati riikliku taotluse lõppversiooni.
Moldova	Aruande koostamine uimastipoliitika mõju kohta rahvatervisele ja HIV-epideemiale Moldova Vabariigis	<p>27. veebruaril toimus Moldova Vabariigi parlamendis avalik arutelu, mille käigus esitleti aruannet. ECOM kui ülemaailmse fondi CRG algatuse tehnilise abi pakkuja toetas seda uuringut.</p> <p>ECOMi piirkondlik konsultant ei koostanud koos riiklike konsultantidega mitte ainult Moldovas olemasolevate uimastipoliitika dokumentide ülevaadet, vaid viis läbi ka mitmeid fookusgruppe uimastite vähendamise programmi klientide, avalike organisatsioonide töötajate ja võtmeekspertidega. Esimest korda esitleti aruannet kogukondadele rahvusliku dialoogi käigus, mille järel töötati välja ka Moldova uimastipoliitika muutmise teekaart, mis sisaldab konkreetseid soovitusi ja tegevusi.</p>

*Aruande esitlus uimastipoliitika mõjust rahvatervisele
ja HIV-epideemia Moldova Vabariigis*

REGULAARNE EPIDEMIOLOOGILISE TEABE UUENDAMINE RIIKIDES MSM- JA TRANS* INIMESTE TERVISE NING INIMÕIGUSTE KOHTA RIIKIDE PROFIILIDES

[HIV olukord MSMide seas EECAs.](#)

[HIV olukord trans* inimeste seas EECAs.](#)

Teave inimõiguste kohta on esitatud [riigikaartidel](#).

3

ARENDA DA ECOMI KUI LGBT+ KOGUKONNA MÕJUKAT RAHVUSVAHELIST (PIIRKONDLIKKU) VÕRGUSTIKKU, MIS TÖÖTAB INIMÕIGUSTE JA PARIMATE JUHTIMISTAVADE VALDKONNAS

ECOMi infokanalid

TEABEALANE EDENDAMINE ECOMI LIIKMELISUSE KOHTA

2023. aastal valmis [kolm videot](#), mis räägivad ECOMist, aga ka koalitsiooni kuulumise eelistest ja tähtsusest. Nende jaoks värvati EECA piirkonna LGBT kogukonna aktiviste, blogijaid ja mõjutajaid.

Instagramis avaldati kokku 12 reklaamiintegratsiooni, milles osalesid aktivistid/blogijad Aserbaidžaanist, Armeenias, Gruusias, Kasahstanist, Kõrgõzstanist, Moldovast ja Ukrainast.

INFOTUGI ECOMI LIIKMETELE

Rahvusvahelise HIV-ga võitlemise päeva eel käivitas ECOM taskuhäälingusaadete sarja «Juhtimine kogukondadesse: aktivistide hää» AIDSi päeva loosungi all «LET COMMUNITIES LEAD». Taskuhäälingusaadete osalejad olid ECOMi juhtiva nõukogu liikmed.

[Esimeses taskuhäälingusaates](#) osaleb Odessast pärit [Vitali Apanassenko](#), ECOMi nõukogu liige (2022–2025) ja noorte ühiskondliku liikumise «Partner» esindaja. Vitali rääkis, kuidas tema hakkas osalema aktivistide liikumises, oma tööst LGBT kogukonnaga Ukrainas ja sellest, miks kogukonna juhtimine on meie võitluse tähtsaim element.

[Teises taskuhäälingusaates osales Vitali Vinogradov](#), Kasahstani HIV-ennetuse valdkonna spetsialist, ECOMi juhtiva nõukogu esimees. Taskuhäälingusaates räägib Vitali sellest, kuidas ta alustas oma teekonda aktivistina, millised organisatsioonid toetavad LGBT kogukonda Kasahstanis, ta räägib ka olukorrast HIV ennetamise ja raviga ning LGBT inimeste õigustest riigis. Lisaks saate teada, kuidas Vitali kohtus ECOMiga ja kuidas meie partnerlus arenes.

Ka ECOMi suhtlusvõrgustikes on veerg «**Aktivism läbi isikute**», milles räägime ECOMi liikmetest ja nende tööst:

[Anželika Frolova](#) (Moldova)

[Nino Bolkvadze](#) (Gruusia)

[Viktoria Rai](#) (Kasahstan)

ECOMI OSALEMINE RAHVUSVAHELISTE STRUKTUURIDE TÖÖS

- ECOM on ametlikult saanud Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) Euroopa regiooni noorteor-
ganisatsioonide võrgustiku [Youth4Health](#) osaks, millel on oluline roll noortega koostööd edendava platvormina, tagades nende aktiivse osalemise ja kaasamise erinevates tegevusvaldkondades. Võrgustiku tegevus hõlmab probleemide väljaselgitamist, poliitika väljatöötamist, rakendamist, hindamist ning piirkondlike strateegiliste plaanide ja programmide hilisemat elluviimist.

- ECOMi tegevdirektor Vitali Džuma on määratud [arenenud riikide valitsusväliste organisatsioonide delegatsiooni](#) juhatuse liikme kohusetäitjaks ülemaailmse fondi juhatuses. Vitali liitus arenenud riikide valitsusväliste organisatsioonide delegatsiooniga 2019. aastal ja asus 2021. aastal ülemaailmse fondi juhatuse asendusliikme kohale.
- ECOM-ist sai [WHO kodanikuühiskonna komisjoni](#) liige, mille missiooniks on tugevdada dialoogi, edendada koostööd ja anda juhiseid, et toetada WHOd kodanikuühiskonnaga suhtlemisel ülemaailmsel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil, et saavutada tervis kõigile ja täita WHO üldtööprogramm ning kiirendada säästva arengu eesmärkide saavutamist tervisevaldkonnas.

JUHTIVA NÕUKOGU TEGEVUS, SEALHULGAS VEEBIKOOSOLEKUD JA ARUANDLUSSÜSTEEM ECOMI LIIKMETELE

2023. aastal alustas tööd ECOMi uus juhtiv nõukogu, mis valiti kolmeks aastaks. Kokku toimus sel aastal 9 juhtiva nõukogu koosolekut (kokku saades ja veebis).

Pärast juhtiva nõukogu koosolekut 8. septembril 2023 jõuti kokkuleppele, et koalitsiooni juhtorgan peab olema tasakaalus HIV-staatuse, soolise identiteedi, geograafilise esindatuse, temaatilise mitmekesisuse ja võtmepopulatsioonide osas. Sellega seoses kuulutati välja ECOMi liikmete üldkoosolek, mis otsustas laiendada praeguse juhtiva nõukogu liikmete arvu 7 inimeseni ja kuulutada välja täiendavad [valimised](#) trans* inimeste seas ECOMi liikmete hulgast. Veebivalimiste tulemuste põhjal [valiti](#) perioodiks 21. detsember 2023 kuni 20. detsember 2025 ECOMi juhtivasse nõukogusse Diana Alijeva ja Danijar Maitikov.

JUHTIVA NÕUKOGU 2023. AASTA ARUANNE

«Maailmas, kus iga hetk on samm edasi muutuste suunas, kehastab ECOMi juhtiv nõukogu uuenduslike algatuste vaimu ja solidaarsuse vaieldamatut jõudu. Aastast, mis on möödunud viimasest teie poole pöördumisest, sai väsimatu uute kõrguste ja enneolematute saavutuste poole pürgimise aeg».

Vitali Vinogradov, ECOMi juhtiva nõukogu esimees

See aasta ei ole lihtsalt sündmuste ja numbrite jada, see on elav muutuste lugu, millesse iga juhtorgani liige on panustanud oma energia ja kirglikkuse, et muuta meie pühendumus positiivsetele muutustele nähtavaks piirkonna igas nurgas.

Aasta alguses alustas juhtiv nõukogu tööd uue koosseisuga.

Juhtiva nõukogu liikmed:

Aidar Kapassov

Arman Saakjan

Vitali Apanassenko

Vitali Vinogradov

Rišat Azihhanov

Juhtiva nõukogu esimeheks valiti Vitali Vinogradov.

2023. aastal keskendas juhtiv nõukogu oma jõupingutused strateegiliste prioriteetide määratlemisele, samal ajal kui sekretariaat viis tõhusalt ellu projekte, tagades jätkusuutliku suhtluse juhtiva nõukogu, partnerite ja ECOMi liikmete vahel. Selline koostöö võimaldab meil tagada strateegilise plaani eduka elluviimise ja ECOMi eesmärkide saavutamise.

Juhtiv nõukogu tegi aktiivselt koostööd sekretariaadiga seisukohti kajastavate dokumentide koostamisel, mängides võtmerolli nende väljatöötamisel, kinnitamisel ja ajakohastamisel. Juhtiv nõukogu tagab strateegilise juhtimise, määratledes põhimõtted ja väärtused, mis kajastavad organisatsiooni üldist positsiooni ning väljendavad koalitsiooniliikmete seisukohti ühtsuses ja solidaarsuses, luues seeläbi positiivse raamistiku olulistest strateegilistes ja eetilistes küsimustes, pidades silmas oma missiooni ja eesmärgi.

2023. aastaks kinnitas juhtiv nõukogu 3 seisukohti kajastavat dokumenti:

- [ECOMi seisukoht Gruusia välismõjude läbipaistvuse seaduse algatamise kohta](#)
- [LGBT seksitöötajate õiguste ja võimaluste laiendamine](#)
- [ECOMi seisukohti kajastav dokument seoses Vene Föderatsiooni ülemkohtu otsusega tunnistada LGBT-liikumine «ekstremistlikuks» ja keelata selle tegevus riigis](#)

Juhtiv nõukogu on platvorm uute ideede vahetamiseks raha kogumise ja rahastamise vallas, selle liikmed jagavad aktiivselt kogemusi, selgitavad välja tõhusaid praktikaid ja pakuvad välja uuenduslikke lähenemisviise vahendite kaasamiseks. Selline ideede vahetus aitab kaasa organisatsiooni rahalise toetuse lähenemisviiside mitmekesisusele, suurendab konkurentsivõimet ning aitab kaasa projektide ja programmide edukale elluviimisele.

Juhtiv nõukogu pööras 2023. aastal erilist tähelepanu koalitsiooni võtmenäitajate ja tulemuste analüüsile ja arutelule, mis põhineb sekretariaadi kvartaliaruannetel, mis sisaldavad teavet strateegiliste eesmärkide elluviimise edenemise, samuti projektide ja programmide elluviimise kohta. See edendab läbipaistvust organisatsiooni sees ja aitab tuvastada võimalikke probleeme ja kasvuvõimalusi.

Juhtival nõukogul on oluline roll uute koalitsiooniliikmete vastuvõtmise ja kinnitamise protsessis. Vastuvõtu-protseduurid ja kriteeriumid on määratletud koalitsiooni põhikirja ja määrustega ning nende järgimise eest vastutab juhtiv nõukogu. Kokku võeti 2023. aastal vastu 14 uut liiget, sealhulgas 3 erasikut, 3 initsiatiivgruppi ja 8 organisatsiooni (8 Kasahstanist, 2 Venemaalt, üks Kõrgõzstanist, Tadžikistanist, Leedust ja Valgevenest). Üks liikmeks astumise taotlus jäi rahuldamata ECOMi eetiliste põhimõtete mittejärgimise tõttu.

Need otsused ja ettepanekud on oluline samm juhtiva nõukogu tegevuse tugevdamisel ning tõhusa suhtluse säilitamisel ECOMi liikmete ja teiste partneritega.

2023. aasta lõpus liitusid juhtiva nõukoguga Diana Alijeva ja Danijar Maitikov.

Euraasia tervise, õiguste, soo ja seksuaalsuse mitmekesisuse koalitsiooni juhtiv nõukogu on strateegiline organ, mis kujundab ja rakendab aktiivselt strateegiaid, mis aitavad tugevdada organisatsiooni missiooni täitmisel. Ta tagab rahastamise stabiilsuse, töötades välja finantsstrateegiad, et tagada koalitsiooni jätkusuutlikkus ja oluliste projektide elluviimine. juhtiv nõukogu suhtleb partneritega, luues soodsad tingimused kogemuste ja ressursside vahetamiseks. Samuti jälgib ta aktiivselt strateegiliste eesmärkide täitmist, jälgides ja hinnates regulaarselt koalitsiooni tegevust. Lisaks toetab juhtiv nõukogu uuenduslike algatusi, stimuleerides uute lähenemisviiside ja lahenduste väljatöötamist koalitsiooni töös.

ECOMI 2023. AASTAL ELLU VIIDUD PROGRAMMID

Peamised projektid:

- 1 MSMGF konsortsiumi projekt [«Jätkusuutlik geide tervise kaitse»](#) (Sustainable Health Advocacy for Gay Men (SHAG))
- 2 «Võrdsus tervise osas või dekriminaliseerimise propageerimine, et parandada LGBT-inimeste juurdepääsu tervishoiuteenustele Usbekistanis» (Health equity or Decriminalization advocacy to improve access to health of LGBT in Uzbekistan) Open Society Foundationi rahalisel toel
- 3 Projekt [«Teenuste jätkusuutlikkus EECA piirkonna võtmerühmade jaoks»](#) (Sustainability of Services for Key Populations in EECA Region, #SoS_project) võrgustiku Сети «100% Žizni» toel ülemaailmse fondi rahalise toetusega
- 4 [Trans* Karta EECAs](#) Elton John AIDS Foundationi rahalisel toel
- 5 [«Liikumine kvaliteedi ja võrdõiguslikkuse poole: jätkusuutlike teenuste parandamine EECA riikide võtmerühmade jaoks»](#) and Equality: Improved Sustainable Services for ISPs in EECA) Robert Carr Fundi rahalisel toel
- 6 [«Organisatsioonilise potentsiaali suurendamine ja SRHR LGBT-noortele EECA riikides»](#) (Organizational Capacity building and SRHR for LGBT youth in EECA) UNFPA rahalise toetusega
- 7 [Kuum liin psühholoogilise abi saamiseks LGBT ukrainlastele sõja ajal](#)
- 8 [Erakorralise abi fond Ukrainale ja naaberriikidele](#)
- 9 [Piirkonna elanikkonna reageerimise tugevdamine Ukraina sõjast põhjustatud väljakutsetele](#)

ECOMI FINANTSARUANNE

ANNETAJA	PROJEKT	Kasutatud vahendid, EUR*
Aidsfonds – Soa Aids Nederland	Erakorraline abi HIV-iga ja HIV-ist ohustatud inimestele Ukrainas ja naaberriikides	515 554
Elton Johni AIDSi sihtasutus	Trans*Map EECA-s	255 162
Ülemaailmne AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise fond**	Teenuste jätkusuutlikkus Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia piirkonna võtmeelanikkonnale	342 044
Ülemaailmne AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise fond**	Teenusepakkuja tehnilise abi saamiseks	78 749
Avatud Ühiskonna sihtasutused	Koostöö Euraasia piirkonna õigusrühmadega, et edendada õigust tervisele ja võrdsusele	44 024
Avatud Ühiskonna sihtasutused	Säilitada Usbekistanis organisatsiooni jätkusuutlik areng LGBT algatuste jaoks	31 814
Muud projektid	Muud projektid	119 109
OutRight Action International	Kiire toetus LGBT ukrainlastele	63 287
Robert Carri kodanikuühiskonna võrgustike fond***	Liikumine üheskoos kvaliteedi ja võrdsuse poole: Täiustatud jätkusuutlikud ISP teenused EECA-s	250 364
Robert Carri kodanikuühiskonna võrgustike fond***	Jätkusuutlik geimeeste tervise edendamine	115 097
ÜRO agentuurid	Mitmesugused projektid	117 772
Kokku		1 932 976

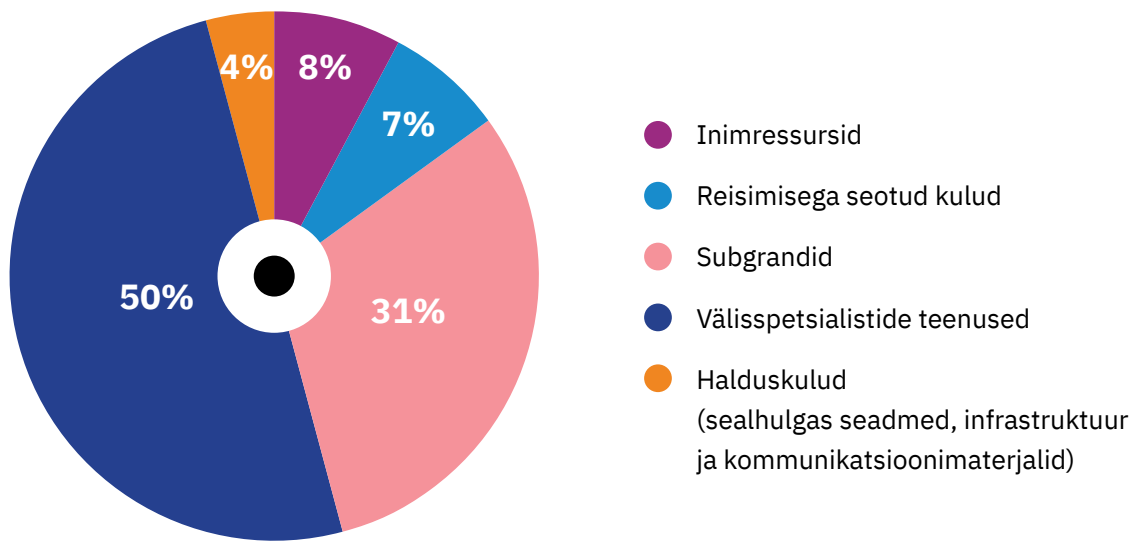
* – EUR ekvivalent arvutatakse FMS-is kasutatava aasta keskmise vahetuskursi alusel. Lõplikud kulud eurodes esitatakse pärast Eesti seaduste kohaselt raamatupidamise alusel koostatud majandusaasta aruande auditit.

** – rahastatud HIV/AIDSiga elavate inimeste kogu Ukraina võrgustiku (CO 100% Life) kaudu

*** – rahastatakse Euraasia kahjude vähendamise ühingu kaudu

**** – rahastatakse ülemaailmse MSM-i ja HIV-i foorumi (MPact) kaudu

Kulude jaotus kulukategooriate kaupa 2023. aastal

LÜHENDITE LOETELU

EECA	Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia
HIV	Inimese immuunpuudulikkuse viirus
WHO	Maaailma Terviseorganisatsioon
PrEP	Kokkupuute-eelne profülaktika (ingl k Pre-exposure prophylaxis)
ECOM	Euraasia tervise, õiguse, soolise ja seksuaalse mitmekesisuse koalitsioon
EIK	Euroopa Inimõiguste Kohus
STI-d	Sugulisel teel levivad infektsioonid
LBQ	Lesbid, biseksuaalid, kväärid
LGBT	Lesbid, geid, biseksuaalid, transsoolised inimesed
LGBTI	Lesbid, geid, biseksuaalid, transsoolised inimesed, intersoolised inimesed
MSM	Mehed, kes seksivad meestega
CLM	Kogukonna juhitud seire
OSCE	Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon
TTR	Trans*-inimeste HIV ja seksuaaltervise küsimuste tööühm Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias
JN	Juhtiv nõukogu
RKK	Riigi koordineerimiskomitee
SOGI	Seksuaalne sättumus ja sooline identiteet
AIDS	Omandatud immuunpuudulikkuse sündroom
SW	Seksitöötajad
UPR	Universaalne perioodiline raport
CEECA	Kesk-, Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia
CRG	Ülemaailmse fondi ühenduste, õiguste ja soo küsimuste tehnilise abi programm (The Community, Rights and Gender Strategic Initiative)
ECAT	Enterprise Capacity Assessment Tool (organisatsiooni suutlikkuse enesehinnangu tööriist)
REAct	«Rights-Evidence-Action» on platvorm, mis võimaldab registreerida HIV ja tuberkuloosi suhtes haavatavate võtmerühmade esindajate õiguste rikkumisi
SWIT	Sex Worker Implementation Tool (seksitöötajatele mõeldud programmide elluviimise tööriist)
TRANSIT	Implementing Comprehensive HIV and STI Programmes with Transgender People (Juhend komplekssete HIV- ja STI-valdkonna programmide elluviimiseks transsooliste inimeste osavõtul)
UNFPA	ÜRO Rahvastikufond

Väljaande originaalkeeles (vene keeles) on kasutatud meessoovormide kõrval ka naissoovorme, osutades naiste* osalemise tähtsusele ja nähtavusele kirjeldatud protsessides. Üldistavate terminite kasutamine (näiteks «spetsialistid») hõlmab nii meessoovorme kui ka naissoovorme..

